

Dayanışmayı özleyen eller

Ceren Selmanpakoğlu, Batıbirlik Sanat Galerisi'nde açtığı kişisel sergiyle, sorgulayan, acı çeken, dayanışmayı özleyen elleri paylaşıyor. 'Ateşe Üflenmiş İmgeler' 30 Eylül'e dek gezilebilir

GÜLŞEN ÇANDAR

Seramik sanatçısı Ceren Selmanpakoğlu, Ankara Ümitköy'de bulunan Batıbirlik Sanat Galerisi'nde açtığı üçüncü kişisel sergisinde 32 çalışmasını sergiliyor. Yardımcı eleman olarak fotoğraflarıyla birlikte, cam ve metali de kullanan sanatçının sergisi 30 Eylül'e dek sürecek. Önceki sergisinde seramikleri ile çizimlerini video-art ve performans gösterisiyle sunan sanatçı, yapıtlarını vücudundan aldığı kalıplardan oluşturuyor. Sorgulayan, acı çeken, dayanışmayı özleyen eller... 'Ateşe Üflenmiş İmgeler' adlı sergisi üzerine Ceren Selmanpakoğlu ile konuştuk.

»Serginizde temel izlek eller. Direnen, yol gösteren, sorgulayan eller. Kadın bedenine, el bileklerine, parmaklara iki ucu avrılarak saplanmış zülfikâr kılıçları. Bu sergide çıkış noktanız ne oldu? Elin ifadesi çok güçlü, çok şey anlatıyor, söyleyebiliyor. Mücadele eden, direnen yumruğunu sıkan eller de var, kendinize dürtüst olmanız için sorgulayan eller de. İki uçlu Zülfikârı, bir eserimde İslamiyet öncesi ve sonrası dini ve siyasi ayrımı anlatmak için kullandım; diğerlerinde sizin söylediğiniz gibi kadın gövdesinde, ellerde saplanmış olarak kullandım. Hz. Ali'nin bu kılıcı, ikiliğin (hoşgörü anlayışı ve şiddet) seçimine bir gönderge. Özellikle bugünkü majör ve minör -dünya ve ülkesel- düzlemde bu olgu ne kadar gerçekleştirilmeye açık olabilir? sorusunu sormak amaçlanıyor.

Teslimiyet: Turnalar çalışmamda 'Turnalar Semahı'nı çok severim, ondan etkilenmiştim. Bir gövdenin iki yarısı, ayrıyız ama biriz düşüncesini anlatıyor. Olumlu teslimiyet olgunluktur. Birbirimize direnç gösteriyorsak, kendimize de gösteriyoruz demektir. O zaman olgunlaşamayız. Birbirimize yumurklarımızı çıkarırız, sen ben oluruz. 'Ayna' adlı yapıtımda da bunu vurgulamaya çalıştım. 'Rüzgâr'da ise evrene, dünyaya, rüzgâra bıraktığımız zaman kendimizi, iç sesimizi duyabiliriz demek istedim. İnanç sistemlerinin yüzyıllardır şekillendirdiği 'tanrı' kavramının ve bununla eklemelenen, içinde yaşadığımız vahşi küreselleşme çağının unuttuğu 'insan' ve 'evren' bütünlüğünü hatırlatmayı amaçlıyorum. İnsanın evrenle birliği anlayışı insanı öncelerken, hem inanç sistemlerinin

Ceren Selmanpakoğlu, 'Ateşe Üflenmiş İmgeler' adlı sergisindeki çalışmalarında kendi elinden aldığı kalıpları da sıklıkla kullanmış.

hem de küresel kapitalizmin insanı insana unutturmayı hedeflemiş olduğunu düşünüyorum.

»Peki, bu konuyu nasıl ele aldınız?

Tanrı kavramının inşasıyla gerçekleştirilmek istenen şeyin, belki de, insanın kendi sesinden korkması ve böylece kendinden yüce bir güçten korkması sağlanarak edilgenleştirilmesi olabileceği düşüncesi üzerinde durdum. Dolayısıyla, aslında insanın kendinden korkmasına neden olan yine insan ve aynı zamanda aslında ulaşması gereken nihai sonuç da yine insan yani kendi.

»'En-el hak' kavramından mı bahsediyorsunuz?

Evet. Benim yorumum kâmil-insan olma yani olgunlaşma yolculuğunun amacının ve hayatın öznesinin 'insan' olduğu ve ancak evrenle birliğini algılayabildiği zaman olgunlaşabileceği düşüncesi. Olgunlaşma düşüncesini unutturmak için insanın önüne hem din hem de para engelleri yerleştiriliyor. İkili bir yapı var burada. İnsanın, ancak kendi sesinden korkmadığı zaman evrenin öğelerinin de sesine açık olup duyma potansiyelini devreye sokabileceği ve aynı zamanda evrenin öğelerini algılayabildiği ölçüde de kendi sesini de duyabilmeye başlayacağı bir yapı bu.

»Evrenin öğelerini açabilir misiniz?

Türkmenlerin kabul ettiği inanç sistemlerine bakıldığında ağaç kültüründen, gök-tanrıya, taş-kaya kültüründen Şamanizm'e kadar hep doğayı merkez almış sistemler olduğunu görürsünüz. Budizm gibi dinler de eklemelenmiştir. Dolayısıyla, yüceleştirilen evren olmuştur. İslamiyet'in kabul edilmesinden sonra da tanrının insanlaştırılması yorumu, sürece dahil olmuştur ve böylece evrenle insanın bütünlüğü, birliği algısı yerleşmeye başlamıştır.

»Bu direnci temsil eden iradeyi, estetik kayıdan da uzaklaşmadan özgürce çalışmalarınıza yansıtıyorsunuz. Peki, paranın ve dinlerin insan üstündeki hâkimiyetini nasıl değerlendirirsiniz? Sergideki işlerle bu düşüncelerin ilişkisini nasıl kurduunuz? Bu hâkimiyetin kanıksanması, insanın kendini ve doğayı unuttuğunu olağanlaştırmakta. Bu durum da insanda şiddeti açığa çıkarıyor.

Bahsettiğim düşünceler aslında insanı ve dolayısıyla evreni öncelerken, ortadoks inanç sistemleri, insan yaratusı olan tanrı kavramıyla insan üstünde hüküm kurmaya çalışmış ve korku ile duyulan törpülemeye çalışılmış. Sergideki bazı işler insanın kendini yani evreni duymasını engelleyen bu unsurların şiddetini temsil ederken, bazı işler bu şiddete karşı direnci bazılarını da engellere direnildiği takdirde tekrar olgunlaşma yolculuğuna geri dönülebileceğini temsil ediyor.